

Eidskog kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 16.04.2020 12:00

Sted: Teams-møte

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 06.04.2020

For leder i Eidskog kontrollutvalg 2019-2023, Viggo Fossheim

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Eidskog kontrollutvalg 2019-2023 16.04.2020

3

Saker til behandling

25/20 Sak E-25/20 Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2019-2020, ny behandling.

4

MØTEINNKALLING

Eidskog kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 16.04.2020 kl. 12:00
Sted: Teams-møte
Arkivsak: 18/00087

Kontrollutvalgets medlemmer:	Viggo Fossheim (SP) – leder Sidsel Mobrenna (H) – nestleder Randi Anita Aune Fjeldskogen (FRP) Kari Grani Kalland (SV) Jan Arne Storvik (AP)
Ordfører:	Ordfører Kamilla Thue
Revisor:	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggestad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Trond Stenhaug Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av saklisten uten vedlegg sendes på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak:	
Innkalt til sak:	

Hele saklisten med vedlegg legges på	http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/eidskog-kommune/ og på kommunens hjemmeside.
---	---

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
25/20	18/00108-6	Sak E-25/20 Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2019-2020, ny behandling.	Error! Bookmark not defined.

Viggo Fossheim
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 6.4.20
Torgun M. Bakken
Sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 18/00108-6
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Eidskog kontrollutvalg 2019-2023	16.04.2020

SAK E-25/20 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON I TRÅD MED PLAN FOR 2019-2020, NY BEHANDLING.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til plan for revidert plan for forvaltningsrevisjon 2019-2020 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i xxxxx.
2. Prosjektplanen legges fram i neste møte.

Vedlegg:

1. KU-sak E-10/20.
2. Fylkesmannens «Kommunebilder».

Saksframstilling:

Som det ble sagt under kontrollutvalgets behandling i sak 10/20, skulle sekretariatsleder undersøke om fylkesmannen hadde planlagt noe tilsyn innen helse og omsorg. Etter telefonsamtale med fylkeslegen fikk sekretariatsleder inntrykk av at det ikke var planlagt noe tilsyn, men at det skulle være et dialogmøte i mars.

I tillegg orienterte fylkeslegen om at tilsynssaken fra fylkesmannen (fylkeslegen) som handlet om rutiner for gjenopplivning av pasienter ved akutt HRL (hjerte- og lungeredning) på sykehjemmet, nå var avsluttet.

Det blir altså ingen eventuell kollisjon mellom fylkesmannens tilsyn og eventuell forvaltningsrevisjon, dersom kontrollutvalget ønsker en forvaltningsrevisjon på sykehjemmet.

Dersom kontrollutvalget ønsker en forvaltningsrevisjon på sykehjemmet (se for øvrig de andre alternativene som ble skissert i vedlegg 1 (sak E-10/20)), så må kontrollutvalget vurdere de områdene som de ønsker belyst.

Vi kan eksempelvis foreslå en forvaltningsrevisjon med følgende problemstillinger:

- I hvilken grad sikrer Eidskog kommune at brukernes grunnleggende behov ivaretas?
- I hvilken grad har kommunen etablert et forsvarlig system for avvikshåndtering?

- I hvilken grad innhenter og nyttiggjør kommunen seg erfaringer fra brukere og pårørende?

Hvis det er aktuelt å ta med noe om økonomistyring, kan følgende være aktuelt:

- Har Eidskog kommune etablert rutiner som sikrer tilfredsstillende økonomistyring innen helse- og omsorgssektoren, og opplever personer med budsjettansvar at de har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta dette ansvaret?

Følgende kan også være aktuelt:

- Er avvik fra tidligere tilsyn lukket?
- Drives sykehjemmet i tråd med regelverket og målsettinger for kvalitet i eldreomsorgen?
- Er det tilstrekkelig medvirkning fra brukere og pårørende?

I KU-sak E-10/20 listet vi også opp de problemstillingene som ble etablert for forvaltningsrevisjonen i Grue kommune.

Saken legges fram til diskusjon i møtet.

Sak E-10/20 Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2019-2020, ev.aktivering av forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg 2019-2023	06.02.2020	10/20

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon 2019-2020 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i xxxxx.
2. Prosjektplanen legges fram i neste møte.

Saksframstilling:

Kommunestyret vedtok i møtet 5.2.19, sak 004/19 en revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020, med følgende prosjekter:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Kommunens kultur og holdninger	Kompetanse, profesjonalitet, engasjement, etiske holdninger, serviceinnstilling, osv., som en kombinasjon med administrasjon og styring (som allerede er bestilt).	2019
Helse og omsorg (nytt prosjekt)	Ledelse/styring, verdighet for bruker.	2019/ 2020
NAV sosial	Gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp, saksbehandling osv. Hvordan er kvaliteten på tjenesten?	2020
GDPR (nytt prosjekt)	Innføring av nye bestemmelser knyttet til personopplysningsloven. Hvordan har kommunen håndtert dette. Kan være et fellesprosjekt for alle kommunene i regionen.	2020/ 2021

På bakgrunn av tidligere plan for forvaltningsrevisjon, ble det i 2017 bestilt en forvaltningsrevisjon knyttet til Administrasjon og styring. Dette prosjektet ble levert først i 2019, på bakgrunn av at kontrollutvalget prioriterte en undersøkelse på eiendomsskatt og en forundersøkelse knyttet til varslingssaken. Inkludert i rapporten om administrasjon og styring, var det en oppfølging av en tidligere undersøkelse om kommunens bruk av offentlighetsloven. Kommunens kultur og holdninger var ikke en del av dette prosjektet.

Det er derfor ikke bestilt noen prosjekter knyttet til kommunens kultur og holdninger. Dette kan handle om kompetanse, profesjonalitet, engasjement, etiske holdninger, serviceinnstilling, osv. Aktuelle vurderinger kan være hvordan kommunens etiske retningslinjer er forankret i organisasjonen (Eidskog kommune vedtok nye etiske retningslinjer i 2018), hvordan kommunen praktiserer kompetanseoppbygging, hvordan blir innbyggerne «møtt» i kommunen (service) osv.

Kontrollutvalget har registrert gjennom media (bl.a. «Kommunal Rapport» 23.1.20) at et tosifret antall ansatte i Eidskog har sendt et eget varsel til varslingsmottaket, hvor de sier at de «er skremt over ledelsens atferd i varslingssaken.» Hvorvidt dette kan være signaler på at det kan være behov for å vurdere arbeidsmiljøet i Eidskog, vet vi ikke på nåværende tidspunkt, da verken sekretariatet eller kontrollutvalget er kjent med innholdet i varselet.

Andre vinklinger kan være å rette det mot enkelte enheter i stedet for hele kommunen, eventuelt i kombinasjon med prosjektet om helse og omsorg, som har temaer knyttet til ledelse/styring og verdighet for bruker. Kultur og holdninger kan være så mangt, det kan for eksempel være kultur for åpenhet og trygghet for at informasjon ikke holdes skjult når ting går galt, osv. En forutsetning for å avdekke og forebygge avvik eksempelvis, er at det finnes et system og en *kultur* for at medarbeidere melder ifra om uønskede hendelser.

I forhold til verdighet for beboere i sykehjem, er det nylig gjennomført en forvaltningsrevisjon i Grue, med følgende problemstillinger:

1. *Hvordan er kvaliteten på tjenesteytingen ved Grue sykehjem, jf. krav i kvalitetsforskriften?*
2. *Hvilke internkontroller har sykehjemmet etablert for å etterleve forskriften, herunder avviksregistrering og –håndtering?*
3. *Hvordan følges avvik i forbindelse med tilsyn fra Fylkesmann og Helsedirektoratet opp?*
4. *Har kommunen et tilfredsstillende system for brukervedvirkning?*
5. *I hvilken grad foretar ledelsen på sykehjemmet en risikovurdering/sårbarhetsanalyse og hvordan fungerer systemet for ressursstyring?*

Selv om Grue var i en spesiell situasjon med mange pålegg fra fylkesmannen, oppslag i media osv., så kan likevel problemstillingene eller noen av dem, også være aktuelle i Eidskog også.

Kontrollutvalget i Eidskog har tidligere bestilt en forvaltningsrevisjon knyttet til Innkjøp i Eidskog. Dette var på bakgrunn av at kommunen meldte seg ut av den interkommunale innkjøpsordningen og det var signaler om at alt ikke fungerte så godt på innkjøpssiden. Dette prosjektet ble utsatt igjen, bl.a. på bakgrunn av gjennomføringen av prosjektet «Administrasjon og styring» og også fordi kommunen meldte seg inn igjen i det regionale innkjøps samarbeidet (RIIK). Kontrollutvalget kan selvsagt reaktivere innkjøpsprosjektet, men vi antar at ressursene heller bør brukes på andre områder, på nåværende tidspunkt.

Dersom kontrollutvalget heller vi fokusere på NAV, og en gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp, saksbehandling, kvaliteten på tjenesten osv., så kan følgende problemstillinger være aktuelle:

1. *Hvordan er arbeidet overfor sosialhjelpsmottakere **styrt og organisert**, og hvordan fungerer dette?*
2. *Hvilke mål knyttet til sosialhjelp er satt for NAV-kontoret og hvordan har mål-oppnåelsen vært?*
3. *Hvilke rapporteringsrutiner knyttet til sosialhjelp har kontoret?*
4. *I hvilken grad bidrar eksisterende tiltak til at flere mottakere, spesielt innenfor de yngste aldersgruppene, kommer i arbeid og aktivitet?*
5. *Hvordan fungerer samarbeidet mellom NAV og andre aktuelle instanser?*

Det er opp til kontrollutvalget å vurdere de forskjellige innspillene til prosjekter, slik at Hedmark Revisjon IKS kan legge fram en prosjektplan i neste møte.

Møtebehandling

Daglig leder Morten Alm Birkelid deltok under behandlingen.

Kontrollutvalget diskuterte saken og de forskjellige forslagene.

Sekretariatsleder viste fram fylkesmannens «Kommunebilder», som kan gi noen flere innspill til kontrollutvalgets vurdering av aktuell forvaltningsrevisjon.

Sekretariatsleder gjør noen undersøkelser om det er planlagt noen tilsyn fra fylkesmannen som eventuelt kan «kollidere» med kontrollutvalgets planlagte forvaltningsrevisjon innen helse og omsorg. Det kan derfor være aktuelt å utsette bestillingene til dette er klarlagt.

Votering

Det ble lagt fram forslag om å utsette saken til neste møte i kontrollutvalget.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

Fylkesmannens vurdering av Eidskog kommune - 2020

Fylkesmannens kommunebilde bygger på tilgjengelig KOSTRA-statistikk, annen nasjonal statistikk, tilsyn, økonomiforvaltning og kommunedialog. Vi har med utgangspunkt i dette utarbeida ROS-analyser for ulike tjenester. Kommunebildet vi presenterer, er et sammendrag av hvordan Fylkesmannen oppfatter status og utfordringer på sentrale fagområder i kommunen. ROS-analyser gjelder kun fagområder der Fylkesmannen gjennomfører tilsyn eller er tillagt et ansvar i lov eller forskrift.

Vi har valgt å gruppere kommentarene i tre kategorier:

	Områder med god kompetanse, kapasitet og kvalitet
	Områder med forbedringspotensial innen kompetanse, kapasitet og kvalitet
	Områder som er sårbare innen kompetanse, kapasitet og kvalitet

SSBs befolkningsprognose anslår en endring fra 6 114 innbyggere i 2019 til 6 042 i 2040 etter hovedalternativet.

Antall personer i yrkesaktiv alder (20-66 år) pr 80 åring endrer seg fra 9,7 i 2019 til 7,9 i 2025 og 3,9 i 2040. Landsgjennomsnittet er 14,5, 12,3 og 7,2.

1. Barn og unge

Barnevern

Det har ikke vært fristbrudd på undersøkelsessakene de siste kvartalene, dette tyder på at barn med mulig behov for barneverntjenester nå får undersøkt sin omsorgssituasjon til rett tid.

2. Helse og velferd

Rus og psykisk helse

Kommunen har gjennomført egenkartlegging i [Brukerplan](#). Kommunen har mottatt tilskudd til ansettelse av 2 psykologer i helse- og omsorgstjenestene (lovkrav fra 2020). Kommunen har rutiner og prosedyrer for tverrsektoriell samhandling om vold/overgrep. Kommunen oppgir å ha god sammenheng og koordinering mellom tjenestenivåene innen rus og psykisk helse

Helse og omsorg

Det er 10,6 prosent av innbyggere over 80 år som bor på sykehjem, på landsbasis er det 12,1 prosent. Det fremstår derfor som at kommunen følger nasjonale anbefalinger om å styrke hjemmebaserte tjenester. Kommunen har deltatt i prosjekt i regi av Helse direktoratet «trygghetsstandard i sykehjem». Dette utvides til hjemmetjenesten. Kommunen har fokus på kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenestene.

Sosiale tjenester

Kommunen har god anvendelse av lovpålagt vilkår om aktivitet og kvalifiseringsprogram jf. Stl §§ 20a og 29.

Folkehelse

Kommunen har oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne; oversikten var en del av vedtatt planstrategi. Kommunen har en veldrevet frisklivssentral.

3. Samfunnssikkerhet

Siste tilsyn ble gjennomført i 2016. Av tilsynsrapporten går det fram at arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er videreutviklet siden forrige tilsyn, og virket godt forankret i organisasjonen. Det ble ikke avdekket avvik ved tilsynet. Nytt tilsyn er planlagt i 2020.

4. Landbruk

Av kommunens samlede verdiskaping utgjør landbruk og landbruksbasert industri 10 prosent. Som skog og jordbruksmyndighet synes kommunen å ha god forvaltning.

1. Samfunns- og arealplanlegging

Kommuneplanens samfunnsdel er 5 år gammel. Kommuneplanens arealdel har vært på høring i 2019. Kompetansen på planområdet er vurdert å være god. Kommunen er vurdert til å være sårbar på kapasitet.

2. Barn og unge

Skole

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng på ungdomsskolen de siste fem år (2014-2018) er på 39,2. Landsgjennomsnittet ligger på 41,4 grunnskolepoeng.

Læringsmiljø

Over flere skoleår viser resultatene fra elevundersøkelsen at en relativt høy andel elever oppgir at de har blitt mobbet av andre elever på skolen, voksne og digitalt. På området læringsmiljø vurderer derfor Fylkesmannen at Eidskog kommune bør være oppmerksom.

Barnevern

Tjenesten er sårbar fordi den er liten, men har samtidig god stabilitet. Kommunen har 7,9 prosent barn med barneverntiltak pr. årsverk i barneverntjenesten, gjennomsnittet på landsbasis er 3,9 prosent.

3. Helse og velferd

Rus og psykisk helse

Kommunen har ikke rutiner for å identifisere vold- eller rusmiddelproblematikk hos de som mottar kommunale tjenester. Kommunen har ikke oversikt over antall personer som henvender seg om vold i nære relasjoner eller personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Kommunen og lokalt DPS er med i et interkommunalt forprosjekt sammen med kommunene i Kongsvingerregionen om å opprette FACT team. Sykehuset i Kongsvinger har gått over til Ahus og kommunen bør derfor ta opp igjen dette arbeidet i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo/Viken.

Helse og omsorg

Andel årsverk med helsefagutdanning er på 68,6 prosent, på landsbasis er den på 74,8 prosent. Kommunen har en lav andel årsverk med helsefagutdanning og bør ha fokus på nåværende og fremtidig kompetanse og rekruttering.

Sosiale tjenester

Kommunen har ikke plan mot vold i nære relasjoner.

Kommunen har en høy andel mottakere av sosiale tjenester på 3,8 prosent. En høy andel av disse (41,5 prosent) mottar sosiale tjenester over en lengre periode (mer enn 6 mnd.). Det er forholdsvis lang stønadslengde på sosialhjelp til unge (18-24 år) mottakere på 4,9 måneder.

Kommunen bør være oppmerksom på at de har en høy andel (15,9 prosent) barn som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Fylkesmannen anbefaler kommunen å inkludere innsats for utjevning av levekårsutfordringer i sitt planarbeid. Kommunen bør også vurdere å benytte elektronisk søknadsskjema for økonomisk sosialhjelp, da dette er ansett som et godt virkemiddel for tilgjengelige tjenester.

Helse og omsorg

Årsverk med helseutdanning inkludert sykepleiere i omsorgstjenesten er på 68,6 prosent, og under landsgjennomsnittet på 74,8 prosent. Kommunen har lav andel årsverk med helseutdanning og bør ha fokus på nåværende og fremtidig kompetanse og rekruttering.

Det har vært noen tilsynssaker i kommunen som viser at kommunen har rutiner på området, men må ha fokus på implementering herunder implementering av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring.

4. Klima

Kommunen har kommunedelplan for klima og energi fra 2011. I tillegg er det utarbeidet en «Miljø- og klimastrategi for Kongsvingerregionen 2018-2030». Vi oppfordrer kommunen til å ha en mer oppdatert plan for klima- og energiplan og med handlingsdel, jf. [Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging](#)

Det har vært varierende nettverkssamarbeid innen klima i regionen, og vi oppfordrer til en intensivering av dette.

5. Samfunnsikkerhet

Ved tilsynet i 2016 ble det bl.a. bemerket at den overordnede beredskapsplanen må videreutvikles slik at det framgår at den er tuftet på den helhetlige ROS-analysen. Det ble også påpekt at økt fokus på informasjonsdelen av beredskapsplanen var påkrevd.

1. Kommuneøkonomi

Kommunen vurderes totalt sett å ha begrenset økonomisk handlefrihet. Etter tre år med gode netto driftsresultater er resultatet for 2018 lavt, og kommunen planlegger med negativt driftsresultat i 2019 og hele økonomiplanperioden. Lånegjelden og gjeldsbelastningen er over anbefalt nivå. Disposisjonsfondet er på et greit nivå i 2018, men bruk av fond for å saldere budsjettene fremover, reduserer likviditeten og handlingsrommet fremover.

Befolkningsnedgang totalt, men vekst i aldersgruppen 67 år og eldre vil kreve omstillinger i kommunen.

2. Barn og unge

Barnevern

Noen barn med vedtak om hjelpetiltak får ikke tiltaksplan til rett tid. Noen barn som bor i fosterhjem har ikke fått tilsyn og oppfølgingsbesøk i fosterhjemmet til rett tid.

3. Helse og velferd

Rus og psykisk helse

[Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading](#) er ikke kjent og implementert. De har heller ingen plan for å gjøre dette kjent.

Det fremkommer av kommunens rapportering på IS 24/8 at de ikke har oversikt over i hvilken grad de ivaretar brukermedvirkning jf. Pasient – og brukerrettighetslovens § 3-1 Helse og omsorgstjenestelovens § 9-3.

Helse og omsorg

Kommunen er under landsgjennomsnittet for legedekning på sykehjemmet. Legetimer per uke per beboer i sykehjem er 0,38 timer mot 0,57 timer på landsbasis. Dette er en indikator på mangelfull kvalitet/kapasitet i tjenesten.

Sosiale tjenester

Kommunen benytter ikke statens veiledende sats ved utmåling av økonomisk stønad til livsopphold. Kommunen bes, som følge av dette om å styrke kravet til individuelle vurderinger for fastsettelse av forsvarlig stønadsnivå til den enkelte.

4. Klima

Eidskog kommune har ikke søkt om midler til tiltak i de fire årene tilskuddsordningen Klimasats har vart (bortsett fra regional stilling), og rapporterer at kommunen ikke har gjennomført utslippsreducerende tiltak siste år. Vi oppfordrer kommunen til å jobbe mer med utslippsreduksjoner, herunder å benytte tilskuddsordningen Klimasats.